

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felölős szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlitter petít sora 50 fill.

Közművelődési Egyesületeink fuziója.

Irta: JÁNOSY GÁBOR

Motto: „In magnis et voluisse sat.“
IV.

Végére érek fejtegetéseimnek. Összefoglalom még egyszer, elmondom újra, hogy mi volt a gondolatom, mi volt az eszmém, mikor ezen néhány igénytelen sor írásához fogtam.

Egyesíteni kell közművelődési egyesületeinket egyetlen, hatalmas, az egész országra kiterjedő szervezetté.

Ugy a mint ma működnek azok, legnagyobb részben, az anyagi eszközök elégtelensége miatt is, nem tudnak oly fényes eredményeket fölmutatni, amelyek a kitűzött cél eléréséhez a magyarságot közelebb vinnék. Bár ezáltal is kijelentem, hogy a viszonyok mostohasága dacára való munkásságuk és ennek eredménye előtt kalapot kell emelnünk.

Hát én ekként gondolnám a dolgot:

A nagy kulturális (magyarosító) egyesületeink beleolvadnak tetsem föl az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületbe. Ezt megújászervezzük az arra elhívottak. Az új szervezet címe: „Magyar Liga“ középpontja Budapest. Innen árad szét az ország minden részébe, legfőkérebb kis községébe is a magyar fajt föntartó, megerősítő, a nemzetiségeket magyará átalakító erő.

Az új szervezetébe belép tagul minden község, minden helyi egyesület, társaskör, kaszinó, minden köztisztviselő, lelkész, tanító, orvos, ügyvéd a törvényhatóságok, községek, pénzintézetek, — az egész művelt magyar társadalom. Az új egyesület tagjainak száma könnyen elérheti így a száz, kétszázszert is!

Minden társadalmi gyűjtés bizonyos hányadban az egyesület javára szolgál. Alapítványok, önkéntes adományok erre az egyetlen célra rövid idő alatt milliókat juttathatnak.

Nos, az egyesület egy ilyen hadsereggel, ilyen anyagi eszközökkel csudákat művelhet. A központi szervezet — mint említém — a fővárosban működik. Ott állapítják meg a munkatervet s a vidéken, minden legkisebb faluban is kiosztják a szerepet, a munkát a fiókok vezetőinek.

S a hatalmas gépezet megindul. Egyseg, erős vezetés, irányítás mellett, a kellő eszközökkel egyetlen célt szolgál: a magyar faj talpra állításának, anyagi és szellemi megerősítésének, a magyar haza földén való megtartásának s idegen ajku honfitársaink teljes megmagyarosításának a céljait. Az egyesület nemcsak kulturát terjeszt, de anyagi támogatást is nyújt ott, hol arra szükség van. Ahol munkahiány miatt pihen a dolgozó magyar munkás kéz és idegében akar távozni a nép, ott ipari, gazdasági munkát szerez, ahol ősi földjétől fosztja meg, magyar elődei tüzhelyéből forgatja ki a magyar

népet természeti csapás, lelketlen uralom, vagy egyéb gazdasági nyomorúság, ott visszaszerzi, megmenti a magyar földet magyar véreinek.

A hol lelketlen igazgatók üzük népbolondító, átkos foglalatosságait — a nekik rendesen jövedelmezőt — különösen idegen ajku, szegény ügyefogyott, honfitársaink között, — ott felnyitja az élamítottak szeméit a nép lelkére igyekszik hatni s a szellem diadalmas fegyvereivel nyit utat a szívekbe a magyar nyelvnek, magyar műveltségnek. A hol állami iskolát kérnek, — mert arra égető szükség van — s nincs rá éppen pénze az államnak, ott fölláítja az egyesület a maga iskoláját, s nem koldusalamizsnát, de tisztesség honiáriumot ad azoknak a szegény tanítóknak, kik életüket áldozzák föl exponált helyeken a magyarságért. Az egyesület munkái — a magyar faj jövőjének, a nemzetiségek megmagyarosításának fanatikus apostolai — minden idejüket a nagy célnak áldozzák. Nem tisztéletbeli állásoktól éneken be, hanem valóságos életelnak, életpályának tekintik megbízatásukat s egzisztenciájukat biztosítva, tisztességgel elátva érezven, egész erejüket, idejüket, egész életüket az egyesületnek szentelik.

A hatalmas szervezet ekként behálózza működési körébe vonja az egész országot s a hol gazdasági, nevelési, magyarosítási, kulturális akcióra van szükség, hogy az elesett, tönkre jätött nap talpra állíttassék, ott megjelenik s teljesíti köteleességét.

TÁROZA.

Amit nem szabad énekelni.

Irta: SZÁSZ JÓZSEF.

Estefelől északi szél támadt. Megszaggatta az égen uszó felhőket. Egyik darabot erre, a másikat arra kergette. Az eső elállott és úgy látszott, reggelre szép idő lesz.

Éjjel azonban egyet gondolt az idő. Elállott a szél s újra összeverődtek a fellegek. Reggelre úgy szakadt az eső, mintha csatornából öntöttek volna.

Mi lesz ma? Találgatták a katonák, akik a kaszárnya folyosóján a reggeli rendes testgyakorlatokat végezték. Vízit lesz-e, vagy kirándulás?

Akárhogy találgatták, nem tudták bizonyosat kitalálni. Megkérdezték pedig kapitány ur Komorovcsák lovásza is, hogy nem kapott-e parancsot a Kozák felnyergelésére. A kapitány ur lova hallgató erre a névre. A lovász azonban sommivel nem tudott többet nálunknál s így nem maradt más hátra, mint tovább találgatni s tovább végezni a testgyakorlatot.

Mert a katonának naponként testgyakorlatot is kell végeznie. Ez is regalmában van megírva.

Az, hogy kora reggeltől késő estig gyakoroljon, ugrál, futkos, fegyverforgásokat, lövőgyakorlatokat végez: nem elég testgyakorlat. Ez csak olyan napi munka, mint a favágónak a favágás. Testgyakor-

lat számba csak az jön, amit annak jelez a reglama, a többi mind csak rendes napi munka.

Fzeket a reggeli testgyakorlatokat a pokolba kívánja a katoná. Alig issza meg a feketekávénak keresztelt lörét, kiáll az udvarra, ha eső esik a folyosóra és ott komandószóra előrehajol, hátrahajol, hol jobb, hol bal lábát emeli, térdait hajlja ugrál, úgy hogy mire leérkezik a kirukkolás ideje, pihenni szeretne inkább, sem mint a gyakorlóterre menni. El is szokik előle, ha csak lehet. Inkább el megy udvart söpörni, vagy az őrmester ur szobáját kitarítani, csak a reggeli testgyakorlatot elcsaphassa.

Mire a Kapitány ur Komorovcsák előkerül, háromszázhatvanhatszor, megismétlik a test és testrészek mozgásának minden fajtáját. Először fegyver nélkül, aztán fegyverrel. Őrmester ur Solyom folyton zsemblen, folyton káromkodik.

Végre egy reggeli 8 óra körül megérkezett a kapitány ur.

A napos altiszt haptakba vágta magát előtte s megtette a jelentést.

— Kapitány urnak alásan jelentem, a századnál minden rendben van, nincsen semmi újság. És jelentem alásan, infanterist Mácsa az éjjel meghalt a kórházban.

Az tehát, hogy infanterist Mácsay meghalt, nem újság, s halála dacára minden rendben van a századnál.

Nem így gondolta ez ugyan a jó legény, de azért így jelentette.

Mert úgy tanulta s most már rá jár a szája

hogy a század rendben van s nincsen semmi újság. Nyírára rá jár a szája, hogy a fél kaszárnyát felrobbanthatták miatta, a század felét agyonlöhötték, mégis csak azt jelenti, hogy a század rendben van, nincsen semmi újság.

Csak amikor azt elmondotta, akkor rikkol ki vele, hogy mi történt a századnál.

Ez az infanterist Mácsay négy hét előtt betegedett meg. Lázról, hideglelésről panaszkodott a regimentorvos urnak. Ez rendelt is neki orvságot: könnyű bakancsot. Ez azonban nem használt, amin nagyon elcsudálkozott a tudós doktor ur és kégyetlen haragra lobbant. Kijelentette, hogy infanterist Mácsay gazember szimuláns, és megfenyegette, ha még egyszer élebe mer kerülni a regimentorvos urnak. Ez rendelt is neki orvságot: könnyű bakancsot. Ez azonban nem használt, amin nagyon elcsudálkozott a tudós doktor ur és kégyetlen haragra lobbant. Kijelentette, hogy infanterist Mácsay gazember szimuláns, és megfenyegette, ha még egyszer élebe mer kerülni a regimentorvos urnak. Ez rendelt is neki orvságot: könnyű bakancsot. Ez azonban nem használt, amin nagyon elcsudálkozott a tudós doktor ur és kégyetlen haragra lobbant. Kijelentette, hogy infanterist Mácsay gazember szimuláns, és megfenyegette, ha még egyszer élebe mer kerülni a regimentorvos urnak.

Szegény Mácsay türelemmel hordozta a betegsége, míg le nem tőtte a lábáról. Harmadnapon a reggeli testgyakorlaton összeesett s ekkor kapitány ur Homorovcsák egyenest a kórházba küldötte. Ott már elhitték neki, hogy beteg de segíteni azért nem tudták rajta.

Mikor regimentorvos urnak megvitték a halála híret, a kis kopasz emberke feltolta szeméről homlokára a pápaszemét s hitetlenül rázta a fejét.

— Furcsa eset, nagyon furcsa eset. És én még most is azt hiszem, hogy szimuláns s csak azért halt meg, hogy kompromittálja az orvosi tudományt.

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak megújítását. A kiadóhivatal.

Sok ember gondolja magában, miért fizetek egy tucat kulturális egyesületbe szinte egy egész kis kapitulást, ha a sok közül csak egy áll közel a szívemhez az érdeklődésemben s ha a sok egyesület működésében részt nem vehetek, de meg látható, kézzelfogható eredményt nem tapasztalok.

Százezer ember fog lelkes örömmel egyetlen ilyen hatalmas szervezetbe belepni, mely egyes tagjaitól, azok óriási számát tekintve, sokkal kevesebb anyagi áldozatot, hozzájárulást kíván, s a mely mégis éppen hatalmas hadseregével s tekintélyes anyagi erejével sokkalta fényesebb eredményeket tud fetmutatni.

Kis nemzet vagyunk, ha megakarjuk helyünket állni, ha élni, fejlődni, nagygyá lenni kívánunk (s valjon ki nem óhajta nagygnak és dicsőnek az imádotl magyar hazát?) akkor erőinket egyesítve, minden tehetségünkkel oda kell törekednünk, hogy fajunkat számban, anyagi erőben, szellemi, erkölcsi, kulturális javakban gazdaggá tegyük.

Igy széthúzva, egymást bántva, marva, tehetetlen, magára hagyott népünköt fogyni, pusztulni, kivándorolni engedve, s egy-két önzellen harcosát a magyar nép, a magyar faj megtartásának, „az utolsó ideálistákat“ gunyolva, kicsinyelve, elkedveltenitve — csak magunkban teszünk kárt, magunkat gyöngítjük, hogy egy erős pusztító vihar ha támad, gyöngye pehelyként vigye a széttagolt, az elpuhult magyar hazát — ellenségeink hangos örvendezése mellett a teljes megsemmisülésbe.

A magyar fajnak historiai hivatása van itt ezen a földön s ha ezt a nagy hivatását a megváltozott viszonyok között a jövőben is be akarja tölni, ha élni és vezetni akar, ugy szükség van a nemzet erőforrásainak összegyűjtésére, kihasználására, a magyar társadalom minden tagjának egyesített erejére és tevékenységére, hogy fogyatkozó magyar népünket megtartassuk a magyar földnek s a más ajkúakat megnyerhessük a magyar nyelvnek, a nemzeti magyar társadalom, a haza céljainak.

En megtudom mondani, hogy ki van predestinálva a magyar közéletben, a ma-

gyar társadalomban arra, hogy összes erőinket egyesítse az említett nagy cél elérésére, hogy kipróbált kezeibe vegye közművelődési egyesületeink egyesítésének és egy hatalmas, egy nemzetfentartó magyar társadalmi szervezetet megteremtésének, egy — mondhatnám — új honfoglalásnak az óriási, a nehéz, de a magyarok örökkévaló Istenének tetsző munkáját, meg is mondom, hogy ez a férfi, ki az isteni gondviselés által ennek a nagy koncepciónak a megvalósítására szinte predestináltott, ez a gondvise-lészerű férfiú — Vasvármegye kiváló szülötte, — Rákosi Jenő!

Mindezek után felkerem a Vendvidéki Közművelődési Egyesület tisztelt tagjait, hogy a fölvettem kérdésért foglalkozni s mozgalmat indítani méltóztatassanak, hogy egyelőre összes kultúraegyesületeink bevonásával a fuzió, „Magyas Orsz. Liga“ megalakítása tárgyában Budapest kongresszus tartassék. A többi magától megy. Bontsátok ki testvéreim a lobbogót a második honfoglalásra s mi követünk beneteket a biztos diadalra !!!

A muraszombati Casino választmányi ülése.

Pénteken e hó 12-én d. u. 5 órakor a Casino választmánya Pósfay Pongrácz elnökölte alatt ülést tartott, melyen részt vettek: Aczél József, Arvai Bernát, dr. Czifrák János, dr. Geiger Vilmos, dr. Ritscher Samu és Tiborez Antal.

A tárgysorozat első pontjában a Casino rendes tagjaiul, Stern Hugó és Breier József mérnökök vétettek fel. Elnökölő főszolgabíró bejelentette, hogy dr. Schiek Ferencz Sándor indítványa folytán a március 15-iki szabadság ünnepélyen 82 koronát gyűjtöttek össze a Petőfi ház javára, mely összeget az elnök rendeltetési helyére juttatta.

Ezután a tárgysorozat legérdekesebb pontja, a Casino helyiségek kibővítésének kérdése következett. Már a közgyűlés kimondotta, hogy tekintettel a tagok számának folytonos szaporodására, s a mostani helyiségnek alkalmatlan voltára, a Casino othonának kibővítése immár elodázhatlan, annál is inkább, mert meg e kis termet sem mondhatta magáénak a Casino, mert nagyobb sokadalom esetén kénytelen volt azt átadni.

A közgyűlés egy albizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. E bizottság egyik tagjához egy igen figyelemre méltó és komoly ajánlat érkezett, amelylyel is a Casino helyiségkérdése örök időre is igen célszerűen megoldva oldva. A bizottság mindazonáltal nem akart határozni addig, amíg Dobray Jánosnak, a Casino jelenlegi házigazdájának nézetét a Casino helyiségek kibővítését illetőleg nem tudja. Ugyanis Dobray János évek óta hangoztatja az építést. Egy modern szép szállodát szándékozik a mostani vendéglő helyére építeni s ezzel különös a szálló szobák tekintetében nagy hiányt pótolna s egyuttal a Casinónak is alkalmas helyiségeket bocsátana rendelkezésére. Az építkezés azonban évről évre halasztatik. Dobray János ur meg nem látja a város forgalmát akkorának, hogy egy nagyköltséggel épített szálloda szükséges lenne. Teljesen érthető és elfogadható Dobray ur álláspontja, de viszont a Casino nem várhat addig, amíg a forgalmi viszonyok a vendéglő felépítését célirányossá teszik és nem maradhat abban a lógó helyzetben, melybe a folytonos reménykedés sodorta.

Ép ezért a pénteki választmányi ülés a színe elő kérette a házigazdát s közölvén vele, hogy a bizottságnak egy konkrét ajánlata van, arra kérte lenne szíves nyilatkozni, vajjon a jövő 1908. év folyamán bele kezd-e az építkezésbe, illetve biztosít-e ily módon a Casinónak megfelelő helyiségeket. Dobray János ur kijelentette, hogy neki ugyan régi terve az építés, de addig amig meg nem győződik róla, hogy a vasut hoz-e elég forgalmat, nem fog építeni. A Casino választmánya a házigazda e nyilatkozatát jegyzőkönyvileg tudomásul vevő, utasította a kiküldött bizottságot, hogy ezek után az új helyiség megszerzése iránti javaslatát rövid időn belül terjessze be.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést becsukta.

Pénzügynökök üzelmei.

Ezen a czimben lapunk márczius 31-en megjelent számában egy megtörtént eset regisztrálása kapcsán a pénzügynökök üzelmeiről is megirtunk egyet-mást.

Erre a czikkre Fleiner Mór ur, nyilván alsó-lendvai lakos és pénzügynök az „Alsólendvai Híradó“ április 7-iki számában az alábbi nyílttéri közleményt bocsátotta napvilágra.

Pénzügynökök üzelmei.

A „Muraszombat és Vidéke“ czimű hetilap márczius 31-iki számában egy czikk jelent meg, mely — bár a czikk névtelen nevétlenül vádolt — engem illet. Ez a czikk, bár a lap egy közművelődési egylet kiadásában jelen meg, nagy foku tudatlanságot vagy rosszhiszeműt ferdítést tartalmaz. A rosszhiszeműségét könnyen megmagyarázza két körülmény. A czikk ugyanis engem, mint pénzügyvezetőt ügynököt támad és vádol. Azt hiszem, ez a foglalkozás tisztességesen van épp oly becsületes, korrekét cselejtva, akár az ügyvédég vagy a kereskedelem bármely ága. Ha tamadják a pénzügynököt, száz eset közül kilencvenben ennek nem erkölcsi nívója ellen van kifogás, hanem csupán a zseb, a konkurrenzia, a legribegibeb önzés beszél a támadóból, ki ugyancsak száz eset közül kilencvenben ügyvéd. Nos hát a „Muraszombat és Vidéke“ t. szerkesztője is ügyvéd és bizonyára ő sem dobjá ki az ablakon azt az embert, ki azért keresi fel, hogy neki pénzt szerezzen. Mi tehát — bár ez nagy megtiszteltetés részemre — konkurrenzai vagyunk az ügyvéd urnak. A másik magyarozói körülmény az, hogy az ügyvéd ur, illetve a szerkesztő ur, jobban mondva az ügyvéd és szerkesztő ur a Muraszombati Takarékpénztár üzésze, én pedig más intézet részére dolgozom. A felháborodás tehát s a „Muraszombat és Vidéke“ könyei érthetők.

Rátérvén a czikk lényegére, kijelentem, hogy annak minden pontja, mely rám vonatkozhat, hamis, hazug. Elmondom, hogy történt a dolog. Egy vidorlakai ember ottani ügynököm útján megbízott, hogy részére 2000 korona jelzálogkölesönt szerezzek. Én a kölesönt meg is szereztem, az illető takarékpénztár azt megszavazta, a fel tehát azt főlvehette volna. Ő azonban ezt nem tette. Az ottani jegyzőnél, kihez a kötelezvényt kiküldtem, a fel a kötelezvényt aláírta, később azonban meggondolta a dolgot és kijelentette, hogy a kölesönt nem veszi fel s a kötelezvényt én áthúzza visszakaptam. Utólag azonban — ugy látszik — újból meggondolta magát és a kölesönt fel fogja venni. Nekem a kölesön közvetítéséért egy 200 koronás váltót adott át. Természetes, hogy én ezt a váltót tovább adtam, mert én, sajnos, nem élhetek a hitellezésből. Én a kölesönt megszerzem, a díj tehát nekem jár. Arról én nem tehetek, hogy a félnek szélszelety támadtak, melynek árát én nem vagyok hajlandó megfizetni.

Már most a „M. és V.“ czikkéből csak a következő pontok nem igazak:

Nem igaz, hogy én azt a kölesönt 7% tiszta kamatra szereztem meg, mert a kölesönt amortizációs lett volna és a 7%-ból csak 5% a kamat, 2% a tőketörlesztés.

Szeretném látni azt az ügyvédt, aki ennél olecsbb kölesönt szerez.

Nem igaz, hogy a kölesön 375 koronába kerül, mert én a 200 koronából már minden költséget fedezek, természetesen nem számítva azt a 30 korona perköltséget, mely azért került fel, mert a fel a váltót nem fizette meg. Már most miől alakul ez a 200 korona?

Ebből:

- 7-50 kor. adóslévlé-bélyeg
- 16-80 „ bejegyzési illeték
- 3-90 „ kerven-y és felzsebélyeg
- 6-— „ kat. bírtokiv és hitelleítésé
- 2-— „ teletjegyzőkönyvi szemlek
- 6-— „ hiteles teletjegyzőkönyves
- 50-— „ az ügyvéd munkája
- 4-— aláírás hitelleítésé, adósl. elküldésé

96-20 kor. összesen.

Tehát a 200 koronából marad 103 koroná. Már most — engedelmel kérek — nekem irada-helyiséget, alkalmaszítottak, fűtést, világítást kell fizetnem. Nekem tisztán marad maximum 70-80 koronám. Nyíltan merem állítani, hogy ennyit megérdemlek. Vajjon állíthatja-e a „M. és V.“ szerkesztője, az ügyvéd ur, hogy ő ennél is kevesebbet számít?

Kapitány ur Komorosák meghalhatta az álliszt jelentését s azután megtette a szükséges intézkedéseket a temetésre.

Nem nagy dolog: egyszerű a köztívöz temetése. Tiszt urakat magasrangú generalisokat temetnek csak nagy pompával, nagy parádával, puskaropogással, agyudörgéssel. Szegény közlegénynek elég egy fél szakasz katona is. Tíz tizenkét ember Kitelek cbből fejfávívó, koporsó kísérő bőven. De az a kitüntetés a közlegények is meg van, hogy muzsikaszóval kísérik el a másvilágra. Nem kísérí ugyan az egész ezredbanda, mert ez a nagy kitüntetésé megint a tiszt uraknak és tábornok uraknak jár, de elkíséri a banda egy harmóniuma. De nem kísérí el a sirig: ez nagy fáradság volna. Csak a város széléig. Ott megállanak az ut szélén eljátszanak valami gyászdzalt, s mikor 10 lépésre elhaladt előttük a gyászmenet, megfordulnak, rázendítenek valami víz notára s mennek vissza a kaszárnyába.

Mikor intézkedéseit megtette a temetésre. levelet irt a megdolgozt fülkeinek a kapitány ur. A leveiben megírta, hogy fuk meghalt, s tőle tehetelög meg is vizsgáltta őket, hogy ne sirjanak, mert hiszen senki sem élhet örökké a földön s hogy jobb sors a természetesen halál, mintha csatában a puskaropogó oltotta volna ki életét.

A levelet postára adatta s aztán elgondolkozott. Azt gondolta, hogy ilyen átkozott időben meg se érdemes a szabadba kivenni a legényeket. Nem ugyan ő miattuk, nem is ő miatta, de nem is az idő miatt.

(Vége kóv.)

Mint látnivaló, engem teljesen alaptalanul támadtak. Hogy én a magam igazáról megvagyok győződve, látható abból, hogy ime kiállok a lámpák elé, pedig az én nevem nem fordul elő a cikkben. De nem engedem, hogy bárki is a névtelenség leplebe burkolva becsületemet és tisztességes konykeresetet bántsa. Ha pedig a „M. és V.“ szerkesztője bizik igazságában, nevezzen meg neveket, neveket uram és akkor meglátjuk, hogy a bíróság előtt hogyan áll helyt vádjairól.

Fleiner Mór.

Semmi esetre sem választottunk volna e közleményre, de mert annak végén Fleiner Móricz ur azt állítja, hogy névtelenül vándolunk s neveket kor, hármennyre nem szivesen teszszük is, de foglalkozunk kell vele, nehogy valaki azt higgye, hogy amit írunk, az nem igaz s nem merjük érte a felelősséget vállalni.

Mi cikkelyünkben megírtuk, hogy a neveket is szivesen szolgálunk, ha valaki az iránt érdeklődik. Am Fleiner Móricz ur önmaga mutatja be magát. Rajta kívül még egy ügynök szerepel az ügyben, ez Ungár István ur, aki tudunkal muraszombati lakos. Az áldozat neve Durics Ferencz. A váltót Halász Zsigmond ügyvédi írnok perli felperesi minőségben, tehát valószínűleg ő — az ügyvédi írnok — az a bankár, kinek a kibocsájto Fleiner Mór e váltót leszámloltatta, mert saját szavai szerint, nem hitelezte!

Ez a váltó január 17-én kelt és február 17-én van lejáratva, a kereset február 19-én adott be, az adóselvél pedig, amely szerint a Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársaság 2000 korona törlesztéses kölcsönt ad 7¹/₂-%ra, márczius hórl van datálva a nap megnevezése nélkül. Tehát február 17-én perreltetett a váltó és csak márcziusban kelt az adóselvél, holott a provisiót minden tisztességes ügynök csak a pénz felvételekor fizeteti ki magának.

Fleiner Móricz ur állítása szerint a 200 korona provisióból ő minden költséget visel. J. E. Elhiszszük neki. Megengedjük azt is, hogy a provisiót megszolgálja akkor is, ha a fél nem viszi fel a kölcsönt, de akkor hogyan mérszel bélyeget, illeleteket és ügyvédi költséget számítani, ha a kölcsön nem fogadtatván el, nincsen bekebelezés?!!!

Ez esetben, amennyiben a fél szeszélyes, csak a 96 kor. 20 fillére, mint tényleg megszolgált provisióra számíthat csak, ha ugyan egy 2000 koronás kölcsön után lehet és szabad 96 kor. 20 fillért provisiókép számítani.

Egyebekben pedig, amint a nyilatkozatok látszik, Fleiner Mór ur beismer mindent, különösen a legsérlemből részlet e kis ügynek, hogy provisiója fejében előre váltót vett s azt harmadik személy által peresítette!

Fleiner ur azt beismeri, hogy a váltót igenis tovább adta, de ezt azzal magyarázza, hogy ő nem hitelezhetvén Durics Ferencz elfogadványát leszámloltatta, azaz Halász Zsigmond ügyvédi írnoktól megkapta annak ellenértékét, a 200 koronát. Igazán esodlatos, hogy ennek dacára Halász Zsigmond csak Durics Ferenczet perli, Fleiner urat ellenben nem, pedig ő kibocsájtoként szerepel a váltón! Ehhez az eljárásához nem kell bővebb magyarázat!

Ezek után azt hisszük, eleget tettünk Fleiner ur kívánságának. Fentartván előbbi cikkelyünket egész terjedelmében, szolgáltunk nevekké, leírtuk az összes szereplők neveit s most már reméljük, hogy Fleiner Móricz ur feltétel nélkül, okvetlenül és mulhatatlan megindítja ellenünk a sajtóper. Hogy ezt annál biztosabban tehesse, ezenml tudomására hozzuk, hogy ugy az előbbi, mint a mostani cikket felelős szerkesztőnk, dr. Czifrák János ügyvéd írta, hogy az indítványi határidő 3 hónap s hogy a szombathelyi kir. törvényszék lesz illetékes a minden bizonynyal beadandó sajtóper elbírálni.

HIREK.

— Gróf Szápary László v. b. t. t. nagybirtokost a budapesti Schlik gépgyár és vasöntő részvénytársaság elnökévé választotta. Ezzel kapcsolatban emlíjük meg, hogy a gróf e hó 17-én fog Triestzen át afrikai utazásából visszatérni s egyelőre Budapestre megy, és csak május közepe táján fog a muraszombati kastélyába érkezni.

— Gróf Batthyány Zsigmond kerületünk nagyérdemű képviselője a muraszombati gyermeknap alkalmából 100 kor. adományozott a Gyermekvédő Liga céljaira. É szép tette önmagát dicséri.

— Jánossy Gábor cikksorozata, a melyet a Magyar Közművelődési egyesületek fuziójáról lapunkban írt, a mai cikkek véget ért. Megvagyunk róla győződve, hogy olvasóink, de különösen a V. M. K. E. tagjai, akiknek számára e kiváló tanulmány különösen iratott, figyelemmel és érdekek olvassák el a kiváló publicista e nagyméretű, hatalmas ideáját s a legközelebbi alkalommal, midőn a kérdés szövegére kerül, teljes odaadással fognak azon munkálkodni, hogy a szép eszme testet is ölthessen. Mi pedig a magunk részéről hálás köszönettel tartozunk derék munkatársunknak, amiért a mi szerény hasábjainkon bocsátotta közre nagy gondolatát, amelynek mielőbbi megvalósulását ösztönten kívánjuk.

— Családi öröm. Dr. Lamm Antal muraszombati nagyberlőt neje, szül. Pók Renée egy egészséges leány gyermekkel ajándékozta meg. Ugy az újszülött, mint az anya jól érzi magát. — Megromlott az utak. A sok esőzés utainkat alaposan megongatla. Különösen rosszak azok a részek ahol a vasut csinált átjárókat és töléteket. Ezek helyeylet közel halálra járhatatlanok. Tudomásunk szerint az államépítészeti hivatal erőlyesen felszólította a vasut építési vállalatot, hogy az utakat minél előbb jó karba helyezze.

— Személyi hír. Takáts László műépítész, műegytemi tanársegéd néhány napi tartózkodásra Muraszombatra érkezett és pénteken délután vissza utazott Budapestre.

— Falfreskók a muraszombati kath. templom sekrestyéjében. A halálra ítélt muraszombati kath. templomnak sekrestyéjében érdekes leltre bukkantak Ivánoczy Ferencz esperes és Takáts László műépítész. Az új templom építésének kérdése ugyanis már annyira aktuális, hogy Takáts László műépítész helyszíni felvételeket eszközölt és tanulmányokat tett az elkészítendő tervekhez. E tanulmányozásai közepette figyelmessé lett a mostani templom sekrestyéje, amely mint az kétségtelenül megállapítható valamikor a szentély volt. A templom e része szokatlanul szépen kiképzett gothikus műremek, mely formáját tekintve a XII. vagy XIV. századból való lehet. Mivel pedig az ezen korban épült gothikus templomok falait freskók szökték díszíteni, Takáts László elkezdte a falat kapargatni, amelyet ma vastag mész réteg takar. Körülbelül fél centiméter vastagságú mész réteg eltávolítása után tényleg fal-festményre bukkant. Egyelőre csak kis darabon tudta a kétségtelenül érdekes freskót szabadá tenni, mert ez a munka nagy fáradsággal és körültekintéssel jár. A jelenlevő dr. Ivánoczy Ferencz esperes a legnagyobb elismeréssel szölt a képről, melynek felfedezését Takáts László a műemlék országos bizottságának is be fogja jelenteni. Ha a kiküldendő szakértők a fal-festményt tényleg valamely érdekes műemléknek fogják tartani, akkor kétszer is meg-gondolandó lesz a dolog, hogy a templom e része ne hagyassék-e meg, amely esetben ez egy csinos oldalkápolnája lehetne az új templomnak.

— Új segédjegyzők. Vízlendván e hó 10-én volt a segédjegyző választás. Egyhangulag Pataki Gézát választották meg. F.-Lendván pedig a 11-én tartott választáson Lunzer Endre lett a segédjegyző.

— Eljegyzés. Szabadfj Eluskát, Szabadfj József bir. végrehajtó hájos leányát ápril hó 7-én jegyezte el Lippich Gyöző közigazgatási tanfolyam hallgató.

— Halálozás. Járásunk közeletének egyik érdemes tagja szállott sírba. Kúhár István mezővári bírtokos, törvényhatósági bizottsági tag f. hó 12-én elhunyt. Haláláról a család az alábbi gyászjelentést adta ki.

Alulírottak szomorodott szívvel jelentik hön szeretettel édesatyjuk, illetve nagyatyjuk és apósuknak Kúhár István urnak a tötmorazi ág. hitv. ev. gyülekezet főgondnokának, Vasvármegye törvényhatósági bizottság és a Muraszombati Takarékpénztár igazgatósági volt tagjának, a helybeli áll. iskola gondnoksági elnökének stb. 1907. évi április hó 12-én d. e. 8¹/₂ órákor rövid szenvedés után 73 éves korában történt gyászos elhunytát. Hült tetemei e hó 14-én d. u. 2 órákor fognak az ág. ev. hitvallás szertartása szerint a gyászházból a mezővári községi sírterhe örök nyugalomra tetetni. Mezővár, 1907. április hó 12-én. Beke Lengylen hamvai fölött! Kúhár József Kúhár István mint az elhunytak fia, Kúhár Ilona Kúhár Pista Kúhár Sarolta Kúhár Irén Kúhár Ilona Kúhár József mint az elhunytak unokái, Gomba Mária Sifár Karolina mint az elhunytak menyei.

— A pétérhegyi toronyóra. A pétérhegyi toronyóra büszkén emlegethető ezental a nagy hírre jutott notredami toronyóra mellett. Valóságos büszkesége lesz ezental a magyarságnak, különösen járásunknak. A pétérhegyi ág. ev. gyülekezetnek már régi vágya, hogy templomában új toronyórát szerezzen, ez azonban mindezeig nem volt lehetséges, mert nem volt pénz. S már már lemondtak a szép tervről, mikor a napokban csuda történt, mert bizony a mai realis világban csudával határos az oly megalto áldozat, milyet a pétérhegyi ág. ev. gyülekezet Amerikában élő tagjai hoztak. Folyó hó 9-én pénz, nagy pénz jött Amerikából a pétérhegyi községbiró címzere. 1380 koronát gyűjtöttek össze egymás közt a pétérhegyi Amerikában élő ág. ev. honfitársaink s ezt elküldték, hogy abból a toronyóra költségeit fedezzék. A községbiró már meg is rendelte a toronyórát Körmenten, S elkészül mihamar a toronyóra s hirdetni fogja a késő utódoznak, hogy nem hazátlanok, akiket a kenyer hájt messze idegen világba.

— A nemzeti ünnep. Három szomoruan bölógató trikolór adta tudtára esütörtökön mindazoknak, akik érdeklődtek iránta, hogy nemzeti ünnep vagyon. Piros betűs normaap, amelyen a hivatalokban szünetel a munka. Egyébektől az utca kiséje nagyon közönséges és mindennapi volt, és semmi ünnepi hangulatot nem lehetett észlelni. Nem is csoda!

— Gyűjtés a Gyermek Liga javára. Most érkeznek meg be a vidéki gyűjtések, melyek többé-kevésbé szép összegetek jutattak a nemes célra. Adozottak: gróf Batthyány Zsigmond orsz. képviselő 100 kor., Genur Károly vendéglős Felső. Lendva 8 kor., Tarok társaság Felsőlendva 3 kor. 90 kor., Ádam János alsócsalagnyi tanító gyűjtése 11 kor. 38 f., Gröss Mór Felsőlendva 8 korona, Saruga Frigyes Felsőlendva 4 kor., dr. Wappenstein Henrik 3 kor., Bossányi Mihály tanító 16 K 34 f., Sommer József Felsőlendva 5 kor., Bodnarike Reszó plebános Felsőlendva 5 kor., Kúhár János Battányd 1 kor., Saruga Frigyes felsőlendvai körjegyző gyűjtése 3 kor. 02 f., Vashidogkutyi polgárjegy 27 kor. 64 f., Tótkeresztúri körjegyző gyűjtése 2 kor. 84 f., Csendlaki körjegyző gyűjtése 1 kor. 12 f., Grah Mátyás 4 kor., Kúhár József 2 kor., Hull Mihály 2 kor., Biller Adolf 2 kor., Witz Márton 2 kor., Zsóksz József, Wein Gusztáv, Raol Jánosné 1—1 kor. valamennyien felsőlendvaik. Sinkovich Dénes vaskorpadti tanító gyűjtése 10 kor. 78 f., Muraszombati vidéki körjegyző 4 kor., Battányd körjegyző gyűjtése 6 K 70 f., mártónhelyi körjegyző gyűjtése 5 f., vízlendvai körjegyző gyűjtése 4 kor. 04 f., budonegyi körjegyző gyűjtése 6 kor. 32 f., prosznyáki körjegyző gyűjtése 8 kor. 21 f., szentsebestényi körjegyző gyűjtése 4 kor. 60 f., perostói körjegyző gyűjtése 8 kor. 82 f., Stern Zsigmond Battányd 3 kor. Küzmes Mátyás Battányd 1 kor.

— Épül a paplak. A roskadozó régi plebánia lak felett is megújjított a télekarangot. Gróf Szápary László kegyur szép új emleotes épületet épített, a melyben derék plebánosunk kényelmes othlong fog találni.

Közgazdaság.

A Trieszti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazioni Generali)

folyó évi március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztették be az 1906. évi mérlegét.

Ahól a ritka alkalomból, hogy az intézetet ezuttal fennállásának 75 éves ffordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatóságuk sok óvációna részesült, melyek a világ minden részéből a legkiválóbb formában megnyilvánultak.

Az előttnök fekvő jelentéséből látjuk, hogy az 1906 december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkésösszegek 849.570.242 korona és 52 fillér tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.862.847 korona és 74 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657.486 korona 07 fillérről 232.734.149 korona 05 frre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tűkörülg-biztosítást, a díjbevétel 15.386.704.734 korona biztosítási összeg után 25.505.395 korona 14 fillér volt, míből 9.306.044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított ugy, hogy a tiszta díjbevétele 16.199.350 korona 63 fillérre rúgott, mely összegből 11.538.632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten a jövő évre vitették át. A jövő években esedékessé váló díjtelezvények összege 103.743.787 korona 95 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevételel kitétt 3.916.243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676.243 korona 96 fillérre rúgott.

Károkkert a társaság 1906-ban 34.650.065 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661.579.345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25.014.452 korona 75 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok ártályomok ingadozására alakított tartalék, mely a 3.729.624 korona 17 f külön tartalékkal együtt 17.018.704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160.000 kor-nára rugó ketes követelések tartaléka és ingatlan tartalék, mely az idei állattalálással 1.119.637 korona 54 fillért tesz ki. Ezekben kívül annál még egy 1.471.110 korona 50 fillér kitévő tartalék, melynek az a reuelletése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamattal esedeges esőkönként kiegyenlítés.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek először értékekben vannak elhelyezve, az idei általános köz folytan 270.662.973 korona 64 fillérről 292.979.592 K 76 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	51.536.990 K 74 f
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	22.590.292 K 99 f
3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök	2.228.403 K 80 f
4. Értékpapírok	201.268.234 K 28 f
5. Járcza váltók	664.481 K 84 f
6. A részvényesek biztosított adóslév.	7.350.000 K — f
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	7.347.189 K 14 f
összesen	292.979.592 K 76 f

Ezen értékekbelől 605 millió korona magyar értékekre esik.

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Üzlet átvételi értesítés!

Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy Muraszombatan, a Turk-féle házban levő

fűszer és csemege kereskedést

Herlinger Mór urtól átvettem és azt a mai kornak megfelelőleg berendeztem.

Amidőn is a nagyérdemű közönség szives támogatását kérem, vagyok

tisztelettel

Kocsvara Kálmán,

fűszer kereskedő.

Hirdetések a kiadóhivatal címére küldendők.

Fr. Kaiser-féle
Bregenz Vorarlbergi köhögés elleni **czukorkái** kaphatók almirott gyógyszerárban. — Ki ezen köhögés elleni czukorkákat igyelembe nem veszi, vétekezik saját egészsége ellen. — Kaiser-féle „Mell-Caramella” czukorkák fehérvérel, orvosi-lag kiprobált és ajánlott szer a köhögés, hurut és gege rekedtség ellen.

5120 drb kőszőndé bizonyítványokkal igazolja ezen szer hatáhatóságát. Ezen kiténdő gyógyhatású czukorkáknak csomagja **Comag 20 és 40 fillér. Adag 80 fill.** Kapható Muraszombatan **Bölcs** Béla gyógyszerárban.

Üzleti- és zsebkönyvek írószerek

a legújtanysabb árban kaphatók **Balkányi Ernő** könyv- és papirkereskedésében Muraszombatan.

Trieszti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V. kerület, Dorottya-utca 10. szám.

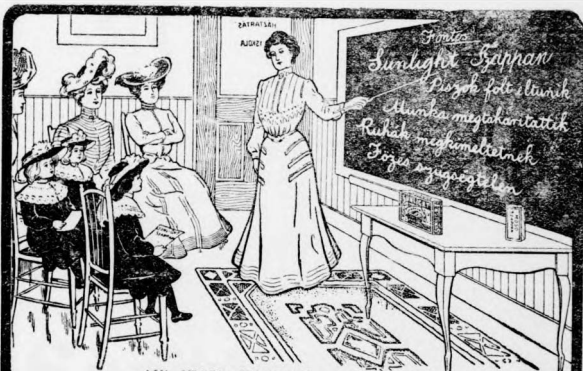
A „Közgazdaság” rovatban közöljük a Trieszti Általános Biztosító Társaság, a legnagyobb, a leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

A muraszombati ügynökség: **HARTNER GÉZA.**

Zsebnaptár, bőr kötés.

Tartalalmaz a naptár részben kivált: Lovelpostai díjszabások. — Az összes osztrák-magyar és kiföldi segítségnyújtó hazatérők idejét. — A budapesti borkeresők díjszabályait. — Fővárosi utmutató. — Érczépész és utmentők összehasználtó táblázat. — Balogz íllekelt **90 fillér.** táblázat. Kapható **Balkányi Ernő**nél Muraszombatan.

Sunglight Szappan

AKI SZAPPANT ISMER, AZ ISMERI A
Is. Használja a SUNLIGHT-SZAPPAN úgy, ahogy akarja. Használja tetszése szerint és hasonlítsa össze más szappanokkal. A SUNLIGHT-SZAPPAN előnye minden háztartásban hamarosan szembe fog tűnni.
Egyedüli elárúsító **ASCHER B. és FIA** Muraszombatan és Bellatincz.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
poléka
egy régiónak bizonyult legyünk, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **kőszvényét, csúznál és meghűléseknél,** bedörzsolésekben használva.
Figyelemztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára tve,ekben K—80, K.1.40 és K.2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerárta az „Aranyoroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Lokomobilok, Gözcseplőgépek, Benzinmotorok, Aratógépek, Talajmívelő Eszközök, Teljes Malomberendezések, stb. stb.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest.
Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján, Muraszombatan.

Kívánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.